

GÖMÖR-KISVÁRAD

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei Községi- és Körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyitlétér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 62. Telefon-szám: 62.

Feladós szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egyes évre: 16 korona. — Félévre: 8 korona.
Egyes szám ára: 35 fillér.
A hirdetés díja:
Bármilyen edománnyok nyugtázása soronként: 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként: 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata: 3 korona.
Nyitlétér sor: 1 korona.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, kölygelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kérésnek, hogy közleményeket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyitlétér közleményt csak szombat délelőtt 10 óráig fogad el.

Bizonytalanság.

Mióta áll a világ, talán soha annyi ellenőrizhetetlen hír nem került forgalomba, mint manapság. Most mindenki tud valami újat és ha a hír jónak látszik, egy napig örülünk neki, másnap már az ellenkezője kerül forgalomba. — Valami vékony alapja perze minden hírnök van, csak a híresztelés után derül ki, hogy a hír terjesztője félreírta, a mit hallott, vagy olvasott és vérmes fantáziája kiszinezve adta elő a dolgot.

Ma azt híresztelik, hogy nagy dolog történik a városban, erősen készülődnek az intéző körök s mikor már az újság ingerétől fölzúgott kíváncsiság majd szétpattan: kiderül, hogy X ur eselédje halotta a dolgot a múlt este egyik csinos tisztiszolgától, aki sznap este udvarolt neki.

Beszélgés egy boltban egy uri társaság tenhaugon, talán viccelnek egymással; meghallja azt egy két ott vásárló jámbor asszony, vagy más fehéreseléd, félreértének egy-két szót és a legvadabb hírek kelnek szárnyra, amelyeknek föltől az egész város népe.

Érdekes volna megfigyelni, hogy ha az ember egy ilyen hihetetlen hírt szárnyra bocsátana valahol, egy félnap múlva milyen kiadásban telfújva kerülne vissza hozzá.

Keveset olvasunk mostanában, meg lehetőségen elvagyunk zárva a világtól; a fantáziák sötétben és félhomályban jobban működnek, hiszen az ember is éjjel álmodik legszebb álmokat, nem fényes nappal. A bizonytalanság kódében születtek meg az ellenőrizhetetlen, fantasztikus hírek, amelyek szárnyalásuk közben megüvekednek, kiszineződnek. Mindenki ad hozzájuk valamit a saját felfogása szemüvegén át szemlélődve s ez is egy napi szórakozás a bizonytalanságban.

A kávéházakban meg más helyeken estefelé vigau szól a zene, folyik a mulatság. Bizony így farsangban nem is rossz dolog a zene és mulatság, ha valakinek kedve van hozzá a mai nehéz és szomorú világban, amikor minden talaj ingadozik az emberek lábai alatt.

Olyan világot élünk, hogy sohasem tudhatjuk: mi várad reánk holnap? A nagy földindulás utóregései még nem szüntek meg. Ki tudja, mikor és hogyan áll be az emberi tömegerek egyensulya?

A gömöri földművesek és kigazdák a mérlegen.

II.
(G.) Gömörben a lakoságnak több mint 50%-a él a földből s ezek között igen tekintélyes szám jut a kigazda és a földműves munkásokra. E két hasonló és fejlődés társadalmi réteg Gömörben nyugodt harmóniában helyezkedett el a háború előtti években s bár a föld utáni vágy s a gömöri föld egy részének erős lekötöttsége különösen egy-egy helyen nem volt összehangba hozható, a háború előtti társadalomban s két osztály különösebb nyugtalanság jeleit nem mutatta. A háború véresen szüntette meg ezt az emberreget. A mezőgazdasági felmentés s a nagyobb gazdaságokban fix szerződött munkások egy részét megkímélte az erősebb várdózatoktól, de s nem állandóan szegődött földműves munkások s a kisebb birtokon gazdálkodó kigazdaosztály tagjai erőteljes testi építettségükkel, szívós és megdedett fizikumuknál fogva is, de a szubordináció feltételeinek mérlegeletlen tudatától is áthatva s háború legnehezebb napjaiban s legerősebb frontszakaszban találtak elhelyezést s oly hadi teljesítőképességet produkáltak, melyet a legrigorozusabb kritika sem kicsinyelhet le.

Ezek a körülmények mélyen és sok esetben alapjában hatottak ezen osztály gondolkodásmódjára és helyzetére, mely határnak előszelét érezhette a hevenyészetten és előkészületlenül napirendre dobott magyar földbirtokreform, de amelynek végleges kialakulása még buon rejlik abban a zavaros khaosban, mely ma a társadalmi problémáknak garmadát hordja magában.

A frontokon várt kigazdák hazatérése nem volt nyugodt kedélyteljes: és sok sérelmes és sérelmesnek hitt helyzetből fakadt keserűséget váltott ki, amelynek feltétlen nyoma mutatkozik majd az osztálynak, mint erős társadalmi rétegnek kiépülésében s az általános társadalom képére való hatásában. A felmentések sokszor személyeskedő, politikai tendenciájú és protekciós kezelése, a hadiséglyeknek nem egyszer — különösen az akció elején — való igazságtalan és aránytalan szétosztása, a rekvirálási rendelkezések karhatalommal és jutalékokra utazó ágenszerű miniszteri biztosokkal való kezdetlen végrehajtása, a petrésonnal üzöt spekuláció, a csarakereskedésnek a föld és a gazdaság értékei erősen devalváló kifejlődése, a hadikölcsönöknél sokszor basznált presszió, a kényeser fuvarkirendelések, a föld kis népének kereskedelmét a maximálással és forgalmi rendszabályokkal megbánító hatósági intézkedések a keserűség és bizalmatlanság ezer nyomát váltották ki az itthonmaradtakból s ennek órásbeli nyomai fokozottabban hatottak ki a fronton levő apákra és fiúkra s ezek ma is hogyógyitlanul sebként élnek ebben az osztályban.

Ezek a jelenségek nehéz jövőbeli következményeket rejtenek magukban.

A most tárgyalás alá vett emberréteg szociális helyzetén maga a korszellem szocializálása segített leginkább, mert a jobb helyzet

utáni törekvésben ez az osztály faji tulajdonságai folytán kevés erőteljes kifejtési. A gazdák gazdasági helyzete az általános közgazdasági momentumok következtében javult: lényegesen, de nem egészen. A pénznek, mint holt tőkének, mint mozdulatlan értékűmégnek a falvakba való kiözölése nem a helyes gazdasági fejlődés jelensége. A kigazdák — különösen az állatforgalom nagy értékelkedéit önkénytelenül használva ki — sok pénzhez jutottak, mely pénz Gömörben sem a produktív gazdasági élet hasznosított piacra nem jelentkezett újból, sem a földbirtoknak helyes inatruálására nem nyert fordítást, de esendesen meghazódott s a hirtelen meggazdagodás és pénzösség érzése erkölcsi szempontból befolyásolta ez osztálynak belső életét. A magyar paraszt mindig könnyelmű volt, a gömöri kigazdák között sem jelentkezett eddig oly irányzat, mely ezzel ellenkező álláspontot rögzíthetne meg s a magyar paraszt, ha ugy alakultak a viszonyok, meg lehetőségen telhetetlen volt s a gömöri kigazdák ebbeli tulajdonságai is sokszor kirívóan jutottak érvényre.

A földműves munkásság, a régi béresek, kocsisok és szegődött munkások gazdasági helyzetének javulását nem a munkateljesítmény értékének öntadata eredményezte, de a munkások hiánya folytán a háború éveiben előállott licitációs vásár, melynek eredményeképpen ez az emberréteg magasan felébe került az eddigi elhelyezkedési pontjának.

A jövő nagy feladata a gömöri gazdák gazdasági helyzetjavulását az egészséges közgazdasági élet szolgálatába hajtani s ezzel a gazdasági élet helyes kifejlődését előmozdítani.

Meg kell említeni a háborús éveknek azt az általános következményét, hogy ezen társadalmi osztály asszonyai, leányai és a fiatalabb férfi generáció, kiket nem vitt el otthonról a sorozómérete, a fokozottabb munkát szokták meg s ezen jelenség jövőbeli következményei csak eredményesek lehetnek.

A mai helyzet — melyből a jövő kialakulását várhatjuk — csak nagy vonásaiban nézgy ki. Van egy sötétebb és szomorúbb oldala, mely a napi politika zűrzavarával van kapcsolatban s amelyet a kortesszólómu birtokreform teremtett meg s az a szomorú helyzet, hogy dolgozni nem akarnak a hazatért katonák. — Reméljük, hogy ez az állapot csak időleges, hogy a tavaszi szellő, mely felébrezti a föld népében az ósvágyat a föld iránt s ezzel a munka kötelezettségét írja elő, változtatni fog ezen a társadalmilag lehetetlen helyzeten s megkezdődik a béke idő gazdasági élete, melyben a kigazdátársadalomnak, mint komoly dolgozó és öntudatos osztálynak kell kialakulnia, a földműves munkásoknak pedig a tisztességes megélhetés s a komoly munka közötti összehangot kell megtalálniuk.

Hogy ez a kialakulás mily idő alatt megy véghez, ennek kérdését oly sok általános szociális, gazdasági és politikai ok befolyásolja, hogy ezt a mának nézőszögéből még csak sejtteni sem lehet.

A községeink vagyoni helyzete.

**Aggodalmas perspektíva. — Horribilis pótdó ki-
latások. — Hol a segítség?**

A háboru utáni vagyoni bizonytalanságban és gazdasági zűrzavarban a községeink vagyoni helyzete válságosnak mondható. A gömői községek törzsvagyoni legtöbb esetben magas lombárdokkal terhelt hadikülsőnkötvényekben fekszenek, mobilitás szempontjából tehát hosszú időre megszűntek mozgékony tőkék lenni, a jövővelmi forrásoknak növekedésére semmi pozitív körülmény nem biztathat, a kiadások özöne pedig ott áll az ajtóban s a községi pénztárak a legtöbb helyütt üresen konganak. A pótdó befizetése sehogyssem megy, pénz nem folyik be s fizetési napról napra kell s különösen a forradalmi idők után következő napok nobíz terheit róttak a községekre.

A fosztogatások nemcsak a magánvagyonot érintették, de közvagyonokat is megrongáltak, a hazatért katonák ingyenes és olcsó élelmezése a legtöbb helyütt úgy látszik a községek terhére fog esni s mindezekben feltűnik hiányzik helyéről a községek vagyoni helyzeteivel tisztában levő jegyző, akinek utóda egy kettőre nem láthat bele a községek zavaros büdzséjébe.

Kétségtelen, hogy a meglevő terheken kívül még újabb fizetéskötelezettségek is fogják terhelni a községi háztartásokat ha a régi gazdálkodási rendszer marad életben, horribilis pótdókra lehet kilátásunk.

A jövő fejlődés szempontjából ez nagyon szomorú perspektíva. A segítségnek nem is látjuk éppen csak egyetlenegy módját, azt a módot, amelyre már évekkal ezelőtt felhívtuk községeink figyelmét és amely mód soha aktuálisabb nem volt, mint amilyenek most fog bizonyulni. Abból a rettenetes helyzetből ugyanis, amelybe községeink jutottak és amelyet áttekinteni nekik ezidőszereint talán nincs is módjukban, a kibontakozás lehetőségét kizárólag abban látjuk, hogy minden község rendezkedjék be a legintenzívebb kommunális közgazdasági tevékenységre, mert egyedül új jövővelmi forrásokból lehet pótolni azokat a szükségleteket, amelyek a községekben való megélhetés elengedhetetlen biztosítékai.

Természetesen egy ilyen intenzív közgazdasági tevékenységnek előfeltétele a közrend, a közbiztonság és a fegyelem helyreállítása, szakképzett községi vezetés, a községi képviselőtestületeknek intelligens elemekből való megalakítása, mert ha ezek az előfeltételek hiányoznak, úgy intenzív községi gazdálkodásról sem eshetik szó.

Ma divatban van ipari üzemek szocializálásáról és ehhez hasonló népboldogító tervekről

beszélni, amiket jóhiszemű és roszihiázemű theoretikusok vegyesen megszerkesztettek, a gyakorlatban azonban a kommunisztikus tanok nem válnak be, ellenben előtérbe kell, hogy lépjenek a kommunizálási törekvések, a községeknek általunk oly sokszor hirdetett közgazdasági munkássága és feladatai.

Nem lesz a gömői községekben megélhetésre lehetőség ha a községek az elviselehetetlen állami adóterheket elviselehetetlen községi pótdók kivételével tetézik; boldogulni csak úgy lesz lehetséges, ha a községek komoly közgazdasági munka kifejtése útján a maguk lakosságát pótdóktól lehetőleg mentesítik és megélhetésüket népjóléti intézmények megteremtése után megkönnyítik. A szövetkezeti üzemeiket okosan összhangba kell hozni a kommunális üzemekkel az ország vonalon. Községi vagy járási takarékpénztárakat kell létesíteni mindenütt, ahol ez lehetséges, gondoskodni kell községi iparüzemek létesítéséről is, még pedig a tőke és szakértelem biztosítása érdekében vegyes gazdasági üzemek formájában, úgy, ahogy ezt évek hosszú sora óta hangoztatják és sürgetjük.

A kibontakozás a mai rettenetes helyzetből egyedül ezen az úton lehetséges.

Nagy feladatok és kötelezettségek előtt állanak a községek, melyeknek teljesítéséhez inkább ma fogjanak hozzá, mint holnap...

A vármegye közlelmezése.

A cseh szlovák megszállás folytán kétrészre osztott megyénk közlelmezési funkciói úgy látszik csak átmenetileg akadtak meg s az intőző körök, teljes tudatában a közlelmezés rendkívüli fontosságának, igyekeznek biztosítani a legteljesebb zavartalanságot.

Tudvalévő tény, hogy a magyar kormány a megszállott területnek ellátásáról nem gondoskodik s mivel a legtöbb ellátási cikkből az eddigi szükség kiutalások tartalékok gyűjtését lehetetlenné tették, február elsejével jóformán üres raktár voltak az árutorgalmi részvénytársaságnál, a hatósági cikkek szétosztását végző hatósági üzemnél. A forgalmi nehézségekből is lassan került elő a kibontakozás s hosszú tárgyalások következtében ma már hirt adhatunk arról, hogy a cseh szlovák kormány gondoskodik fog a megszállott területnek élelmezéséről.

A vármegye zsupánjának megbízásából Hanesz Emil tiszlelő ev. lelkész a vármegyei közlelmezési előadókkal pontos statisztikai adatok alapján megállapította a demarkációs vonalon innen magyarországi szükségletét s Zsolnán járt a cseh szlovák minisztériumban, hírnök sze-

rint nem eredménytelenül. A cseh szlovák minisztérium egyelőre 15 waggou cukrot, 60 q. hadikávét és 15 q. cikóriát utalt ki a megszállott Gömör ellátására s reményünk lehet lizi és petróleum kiutalására is. Az áruk finanszírozásával és szétosztásával a gömörmegei árutorgalmi r.t. ot fogja foglalkoztatni a zsupán s ezen üzemeinek raktárait a cseh szlovák katonaság közbenjöttével pontosan fellelőztették. Az árutorgalmi megbízottja a cukor és hadikávét átvétele végeit már el is utazott Teplára. Ezen szállítmány finanszírozása több mint egy félmillió korona tőkét igényelt.

A cukor kiutalás ezek szerint rövidesen kezdetét veszi s a gyógyszerárak szükségletért mária történt alapán kiutalás.

A meg nem szállott magyarországi élelmezésről a magyar kormány fogja intézni továbbra is s az egyes élelmezéseket s felelő és putnoki főszojgabirók fogják szétosztani. Az árutorgalmi putnoki kirendeltségének lényeges szerep jut ezen vidék élelmezésénél.

Fórum.

A rimaszombati rokkantak sérelme.

A gömörmegei rokkantak, hadiövezetek és hadikövák szövetségének egy háromtagú küldöttsége járt esütörtökön este szerkesztőségünkben. Panaszkodni jöttek a háborunak rimaszombati szerénységienjei s egy társukon esett sérelem számára kérték a nyilvánosság itélőszékét. A panaszuknak köteleességéből, de emberi érzésünk szavára is hallgatva, röviden helyt adunk. Arról van szó, hogy a múlt vasárnap, e hó 2 án délután Bokor Ferenc rimaszombati mészáros lakására elment Hullay József konzervgyári tisztviselő, rokkant katona, hogy vele — mint új háziurával — megbeszéléseket folytasson. Ott találta Pálkovács István népirodai díjnokot, aki a tanuk állítása szerint minden alapos ok nélkül sértegetni kezdte Hullayt, sőt tetteleg is bántalmazta. Hullay — aki jobb kezére bóna — nem tudott védekezni Pálkovács ütlegetései ellen. A rokkant szövetség magáévá tette bajtársuk sérelmét s panasszal fordult egy a vármegye alispánjához, mint a főispán-kormánybiztoshoz, kérve Pálkovácsnak a rokkantak ügyeit intézni hivatott hadigondozó népirodában viselt állásától való felfüggesztését. Mindkét helyen megnyugtató választ kaptak arra nézve, hogy a legszigorúbb vizsgálat során fogunk a rokkantak sérelmének elégtételt szolgáltatni. Az ügynek egyébként — mint értesülünk — a bíróság előtt is lesz folytatása.

TÁRCZA.

Whiskey.

Delirium tremens dalaiból.*)

HÓDINKA TIVADAR.

New-York, N. J.

Öreg, rokkant testtel, esetlen, mint a halál,
Az örökcseszemő, az örökön,
Tágas, szomorú terem közepén
Csúf, tenyeres talpas fekete zongora áll.
Mondom: tenyeres talpas fekete zongora.**)
A míg nyitott szájának szabályos fogaora
Némán vigyorog rám.
Szájpadlásán fürkészve keresem a nevet,
A mely a rémes jószág gyárosához vezet.
... Ady? ... Ady talán? ...
Dőre gondolat! A lantnak új mestere
Ez ócska, örült kintornán, mit keresne?
Igen, igen: örült. É: gonosz. É: gyáva.
Mikor, mint pokol torkából ömlő láva,
Zúg, zuhog rajtam az idegrázó láznak,
A verejtékező kiának torró árja
S felgyújtva vérem, felperzselve testemet,
Éltem delén halálos ágyba temet:
Ó, mint Maupassantnak, a nagy francziának
Észbekapott butora, bolondját járja.
Esetlen, félszeg mozdulatlansággal,
Vigyorgó, bőbeszédű némasággal

*) „Delirium tremens dalaiból” nem fordítást jelez, hanem alczim, mely a lézas agynak a versben szerte-
csapongó logikát anságát akarja magyarázni. Szerző.

***) A vers kezdő sorainak fekete zongorája, Ady Endre
„Fekete zongora” című remek költeményének hatása alatt
furekodott a dellráló látomásálba. Szerző.

Bosezant, ingerel, ijeszt, rémit, kinez
Es kerget az örület határhoz.
...Niini... Halálosan fáradt, lehangolt szóval,
Miben multak fájdalma sir, már meg is szólal.
Beteg melléből a hangok, úgy törnek elő,
Mint a sirjársban elbágyadt esti szellő
Hangjai... De ime, a hangok hulláma
Izmosul. Mintha vad hahotával,
Viharözött sirály sikoltással,
Álmukból riadt tengerek felett szállna
Öklendő tűzhányók felett lengene
Híres zenekirályoknak,
Wagnereknek, Mozartoknak,
Ráges régen halottaknak
Dalba zengő halhatatlan szelleme.
A dalban tenger a mámor és tenger a tűz,
Akár az asszony szem lángjában,
Amely az állatvilág emberhímjére tűz.
A dalban tenger a mámor és tenger a tűz.
Akár a whiskey démonjában,
Amely a részeg halálnak csontkérjára fűz.
...Whiskey... Whiskey... Zola Whiskeyje...

A rimaszombati utca.

— HAYNIK GÉZA. —

Ragyogó, bolondos tavaszt utánzó téli délelőtt.
A naptény kaczer csillogással tánczol a kirak-
tók tükrén, a kisváros utcáin gyors tempó-
ban csattog a lovak patkója.

A levegő, az ég, az állatok és dolgok oly
csodálatos frissességben vonulnak el előttünk,
hogy azt hinnők, ez a város a boldog emberek
városa, ahol pezsgő, ritmikus, úde az élet, s hol

az embereket a meglegedés rózsaszínű ködtel-
hője veszi körül.

Az első ember, akivel találkozom, hivatal-
noknak látszik. Mogorván néz maga elő, ügyet
sem vet a körülötte levő lármás kavardásra.
Arcán ott ül a szegénység daczos büszkesége,
s az államszolga öntudatos dőlyfe.

Ez a kettő kárpótolja az élet mostohaságáért,
ez kergeti el arcáról a derűs mosolygást s lel-
kéről a vidámságot. Az államhatalom szürke
embere ő, az iróasztal Prometheusa. Hagyjuk
öt, sorsán úgy sem változtathatunk!

Ah! Egy barna, kalapos bölgy! Ez bizo-
nyára érzi, hogy a föld most ébredt föl sötét
álmából, ezt talán felvidítja a naptény?

Csalódtam. Ónagysága indulatos szavakat
röppent hátrafelé, ahol egy cselédleány cipeli
a piaci kosarat s felháborodása bizonyos árak-
kal és más vásári szocialis kérdésekkel van
összefüggésben.

Amott egy kis gépirónó siet. A szorgalom
megtestesülése még az is, ahogyan jár. Ez bi-
zonyára boldogtalan, mert a siető embernek
soha sincs rendben a szónája.

A sarki rendőr méltó szomorúságán igazán
nem tudok csodálkozni, keresztül fut rajta tekintetem.

Inkább a boltaitóban álló mészáros érdekel.
Vajjon min gondolkozhat annyira? Bizonyára a
huzárakat szeretné leszállítani. Fogadni mernék,
hogy igen.

Emitt egy öreg parasztasszony tipeg, köny-
nyes, kisírt szemekkel. Két rokkant katona megy
előtte, ezeket nézi borongó szomorúsággal. Bár
az ő fiát láthatná így, rokkantan, itthon, élve!...

A „Gömör Kultúrasszociáció” kérdéseihez

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A „Gömör-Kishont” legutóbbi vezércikke örömmel állapítja meg, hogy van talaja és termő földje nálunk egy kulturális tömörülésnek, csak ember nincs hozzá, aki vezessen. Ha figyelmesen körülnézzünk — igenis — találunk olyan férfit, aki „tisztá fejjei és egész munkára készen” áll a kellő pillanatban. De van más is: van pénz és van egy teljesen kidolgozott, a levelekben említett követelményeknek megfelelő alapszabálytervezet és ez nem más, mint a Tompa Kultúrasszociáció alapszabálytervezete és jelentősen tölthető. — Határozottan felesleges munka volna új egyesülési létfeltételeinek megteremtésén dolgozni akkor, mikor ezek készen — kezünkben vannak. Ez egyrészt nagy idővesztést okozna, másrészt — mivel a Tompa Kultúrasszociáció ugyis meg fog alakulni — a meglévő erőket szétforgácsoló mozgalomhoz vezethetne.

Tehát Szerkesztő ur kötelessége az, hogy a legelső alkalommal b. lapjában figyelmeztessen: **itt az idő! Helyen éljen a Tompa Kultúrasszociáció!** Mindenki tudni fogja kötelességét!

Rimaszombat, 1919. február 6.

Tisztelettel: *egy joghallgató.*

Hírek és vegyesek.

Szegény lányok.

gondoltok e néha arra, hogy most farsang van. Farsang, egy pár hete a hosszú esztendőnek, mely vigásra, czigányos éjszakák kurjongatásaira, arczokat megfestő jókedvre és szerelmek ébredésére van teremtve. Lányok, kik most kerültek a hosszuszeknyás kornak idejébe, piruló és mosolygásra teremtett lányok, ti nem ismeritek az igazi farsangot. Mióta megnyílt elöttetek a világ, mióta a hajás babát kidobta kezetekből az első szerelmes levél, azóta nincs farsang a világban, amelyet talán örök szomorúságra ítéltek a végzet láthatatlanjai.

Éltek és reménykedtek. Éltek és nevetni szeretnétek, gond nélkül belekacagni egy nyúzó terem fényességébe, amelyben frakkos fiúk cikláznak és cigány vonók koptatják a gyantát.

Farsangi estéken, amikor úgy bekopogtat a lelkeim ajtaján a sok vig farsang emléke, mint egy régi jó barát, tudnék mesélni nektek régi, nagyon régi, tíz, tizenkét esztendő emlékekben élő farsangi időkről, cifra és hideg pesti balkonokról, meleg és kedves vidéki piknikokról, s ha könyes szemetekből a másnak szürkeségét kikérgetne a mesém, ha eltudnám vinni a fantáziátok apró kis mandót a pesti Redout csilló.

Az ő bánatára csak a galicziai zombékok tudnának áltató mesét susogni.

A két rokkant vontatott, meggondolt lépésekkel halad előre. Komolyak. Érzik, hogy rajtuk van az utca szeme, nem is néznek se jobbra, se balra, csak előre. Vajjon mit gondolnak? Merre jár a szívük dobbanása, a világ mely téja felé sóhajt a lelkük?

És végül mindenütt a megszálló cseh katonaság emberei, a járdán masírozva és biciklizve a süldes uniformisok, alpini fővegű katonák...

Ilyen az utca.

Még jönnek egymásután az emberek különböző példányai, de egyiknek az arczán sem látok mosolygást, derűt.

Az utazó izzadt homlokkal csipeli kollekeziós bőröndjét egyik tüzeltől a másikba.

A kecsis durva káromkodással rángatja a gyeplőt.

Emitt egy fájdalmas arczvonalú fekete ruhás özvegy, majd egy szomorú fehérruhás leány, talán menyasszony, akinek a vőlegénye még mindig a fogságban van.

Ki az oka ennek? Ki volt az, aki letörölte az emberek arczáról a vidámságot, kacagó lányok rózsás arczáról a csillogó életkedvet?...

Tíz évet bregszünk minden nap alatt s mászás aggodalmak terhe nyomja a vállunkat. Hova tűnt el a régi idők egyetemes jókedve?

Talán sohasem lesz többé majális, néptünemény, tánc, vigás s minden ház kapuja előtt a halál angyala fog őrt állani?

Kinek fog virítani a pipacs, kire sütt majd a reggeli napfény s kéklik az égbolt?

Szomorú idők, szomorú emberek!...

gásába vagy egy felvidéki kisváros kopott kaszinójának mánap délig tartó mulatására, akkor könnyebb lenne a csendes rimaszombati este s legalább Álmatok lenne, tarka, színes Álmatok ha már életetek nem lehet.

Előkerülnének romantikus apró szerelmek históriái, farsangi boldogságok és bőjti fájdalom s esodálkozva nézve a szomorúságra szoktatott szemetek: hát így is lehetett élni egyszer, valamikor — nem is nagyon régen!

Lehetett. Lehetett szépen élni, illuziókat fabricálni, mókákkal kicsufolni az élet sok baját, táncozni, nőtánc boldogja lenni s egy szép lány czárdásáért vorskodni és büszkélkedni. Lehetett heteken át kikapcsolódni a világ hétköznapiaságából, magunkra venni a vigás és könnyelműség ruháit és mánap álmos mámorral várni a következő farsangi estét.

Ez most mind nincs, nem lehet. Szomorúkodjatok és reménykedjétek szegény lányok s Álmodjtok szépeket s sötét farsangi éjszakákban.

„Whiskey” címmel Hódinka Tivadár dr. nak Sávornyege dr. aszékli jegyzőjének egy versét közöljük. — A szerző gömörből szakadt el, sorsú Amerikát járta meg vele s a rendkívüli intelligenciáján, modern poéta ezen verse koronája mély gondolata poézisének.

Olasz tábornok Rimaszombatban.

E hó 1 én, szombaton délben Zincone olasz tábornok automobilon Rimaszombatba érkezett. A vármegyei kaszinó épülete előtt állott meg az autó s a tábornok ott vette át Podhraczký kapitánynak — a megszálló cseh salovák csapat parancsnokának jelentését. Délután 5 órakor magához kérette dr. Fernet Gyula alispánt és dr. Kovács László polgármestert, kik memorandum foglalta terjesztették elő a vármegye és a város kívánságait. A tábornok vasárnap reggel az Erasébet téren szemlét tartott a cseh-salovák csapatok felett s olasz nyelven beszédet intézett a legénységhez. Beszédében a rendfenntartás kötelességét hangoztatta. Vasárnap délelőtt ment el autóján Rimaszombatból.

Gömöri tisztviselők az idegeneket ellenőrző hivatalban. Hegymegi Kiss Pál magyar kormánybiztos a budapesti idegeneket ellenőrző hivatalba szolgálattételre osztotta be Smil József nagyrőcei polgármestert és Horváth Béla náudorvölgyi th. főszolgabíró.

Postamesteri áthelyezés. Szalczkyne Kubinyi Margit postamesternek Diósgyőrből Tiszalókra lett áthelyezve.

Rendőrségi kinevezés. A magyar kormány a gömöri származású dr. Tirsler Ernő rendőrorvosi tanácsosnak a rendőrorvosi főtanácsosi címet adományozta.

Körjegyzők áthelyezése. A működésükben akadályozott közszégi, vármegyei és városi alkalmazottak magyar kormánybiztosa Kirner Jenő rónapataki körjegyzőt a labényi körjegyzői állásra, Zámboreszký Ernő betléri körjegyzőt eddigi szolgálati helyére, Papp Dezső Nagyrőce r. t. városi adóügyi jegyzőt a bánrávei körjegyzői állásra, Klamarik János oszgyáni jegyzőgyakornokot az oszgyáni segédjegyzői állásra, Gyulai Kálmán visegrádi körjegyzőt a szirki körjegyzői állásra rendelte ki.

Határrendőrségi kinevezés. A magyar belügyminiszter Némethy Béla roznyói származású tart. főhadnagyot ideiglenes minőségű fizetés nélküli határrendőrségi felügyelővé nevezte ki.

Sötétség borul Rimaszombatra. A városi villamos művek üzemét nem lehet tovább fenntartani, mert a nyersolaj készlet teljesen elfogyott. Egy kulturádros és az esti órákban teljes vakoidtság — még gondolatnak is borsasztó. Délután 5 órakor lezárni az életet és várni másnap reggelig a világosságot hozó hajnalig, lemondani az esti óráknak otthoni kellemességeiről, apró esti házi dolgokról nagyon nehéz dolog. Megadással tűrjük és várjuk a jó szerencsét, mely hátha ránk virrad és hoz szemünkre valami világitó anyagot. Addig korán fekszünk, begabózzunk csendesen és amíg van cigarettánk annak a pisztoló tüzevel szórakozunk el vagy a hangulatos kályha-fénynél szövének álmodat egy szebb, világosabb jövőről, amíg a fatartó fakészlete megengedi. Mert petroleum és gyertya az már régen nincs, gyufa is alig egy két szál akad.

Eljegyzés. Özv. Majoros Jánosné kedves leányát: Annuskát eljegyezte Mikó Károly mikolcezi vasutas.

Esztívő. Hads Géza gyógyszerésze Budapesten házasságot kötött Braun Mártával Breznóbányáról.

A jegyzők árva házi és segítőegyesületének házviteli alapja javára a Coburg-Fülöp herceg felesége és kohómur. t. háznyóvízi vasgyára 200 koronás adományt, Gömör-és Kishont vármegye pedig 2500 koronás alapítványt tett.

A „Gömör-Kishont”

nem akar sablonos, kisvárosias újság lenni. Soraiban erősen

él

egy vármegye élete, hangja friss, fiatal és modern. Hírszolgálatát megbízható és pontos.

Gömöriek támogassátok!

Kuzma Bandi meghalt. Városunk és megyénk közönsége előtt is osztatlan szeretetnek örvendő ember Kuzma Andor Losoncz város rendőrkapitánya január hó 24 én délután 1 órakor Losonczon hunyta le örök álmokra szemé hetek óta tartó kinos szenvedés után. Kuzma Andor veje volt dr. Honézy Gyula rimakokovai körorvosnak és egyike volt ama keveseknek, kik ugyszólván osztatlan szeretetét élvezvén minden ismerősének, ennek és az igyekvésüknek köszönhetik minden sikerüket. Élete virágjában — 35 éves korában — telve energiával szép, nagy czélokot szolgáló pozícióba jutott a szorgalmával. És most ez a szépen tokról tokra haladva, fiatalon elnyert karriér tört derékon ketté. Az életortól szinte duzzadó testet hirtelen menthetetlenül pusztító nehéz kór: a sorvadás lepte meg és hamarosan romba döntötte. Temetése Losonczon, január hó 26 án ment végbe nagy részvét mellett. Haláláról a család, neje és öt kis gyermeke, valamint a város közönsége adtak ki gyászjelentést.

Halálozás. Özv. Csibur Kálmánné született runyai Söldos Irma január hó 29 én 81 éves korában Csetneken meghalt. Halála gyászba borította a vármegyebeli Söldos, Jankovich, Lenkey és Simák családokat a vármegyeeserte őszinte részvétet váltott ki. Széleskörben ismerték és tisztelték az elhalt urinót, kinek temetése február elsején folyt le Csetneken.

Kaszinó közgyűlése. A vármegyei Kaszinó ma, vasárnap délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kaszinó nagytermében.

Utleveléssel a magyarországi utazáshoz. Dr. Daxner zsúpán rendeletileg értesítette a rimaszombati polgármestert a Szlovenszko teljhatalmu miniszterének azon intézkedéséről, mely szerint január 30 tól kezdve a külföldre szóló utleveleket egyedül a jelzett miniszter állíthatja ki, tehát a demarkációzás vonalon túltra való utazáshoz ily utlevél szükséges. Az erre irányuló kérvények az elsőfoku közgazgatási hatóságnál adandók be. Díj 10 korona és 2 sürgöny postai költsége. Külföldről csak a Hodzsa és Tusar által kiállított utlevelek érvényesek. A hatóságok tartoznak gondoskodni a szekererek, valamint az élelmiszerek és áruszállításnak a határmenti vasuti állomásokon és utakon való szigorú felügyeletéről. Az utlevél nélkül utazó egyének ellen, valamint azok ellen, akik élelmiszert és árucikkeket engedély nélkül szállítanak, szigorú vizsgálat indítandó. Az ilyen élelmiszerek és árucikkek elkobzandók és a cseh tót köztársaság javára nyilvános árverésen eladandók.

A magyar és német hírlapok szállítási tilalma. A zsúpán közölte a polgármesterrel, hogy az összes külföldi magyar és német hírlapok, valamint a prágai „Union” című lap postai kézbesítése be van tiltva s ezek a postahivatalokban elkoboztatnak. A megszállott területen megjelenő időszaki lapok ha riasztó vagy hamis híreket közölnek, vagy igazató cikkeit adnak ki, melyek által a közvélemény megtéveszthető, beszüntetendők.

Értesítjük ügyfeleinket, hogy f. év január hó 1-étől a betétek utáni kamatlábat 1/2 - 1% -ra leszállítottuk.

Putnoki Takarékpénztár igazgatósága.

Ifj. Vondra János cserépkályhás

Rimaszombat, Ujváros-u 8. sz. alatt.

Szünetelnek a népi kórák. A rimaszombati állami polgári és elemi leányiskola jelenleg társadalmi szünetet tartanak. Az iskolai szünet valószínűleg nem tart sokáig, mert máris megkezdtek a városi erdőből a tüzelőfa szállítást.

Köszönetnyilvánítás. A rimaszombati főgimnázium tápintézete értékesebb adományt kapott a rimaszombati konzervgyártói élelmi szerekben. A nemeslelkű adományért hálás köszönetet nyilvánítja az ifjuság nevében is Horváth Zoltán tápintézeti gondnok.

VIZVEZETÉK SZERELÉS és annak szakaszi javítását újból megkezdtem. — Raktáron tartok mindenféle felszerelési tárgyakat.

HLOZEK JÁNOS, Rakóczi-utca 24.

Adomány. Jellinek Henrik ur 30 koronát adományozott a gömörmezei hadirokkantak, hadiövegyek és hadiárvek szövetségének, melyért ezuton is hálás köszönetet mond

az Elnökség.

Koszorúmegváltás. Rimaszombat és Vidéke jótékony Négyesületének koszorúmegváltásul dr. Söldos Béla, nagynője, Ciburné Söldos Irma emlékezetére 50 koronát adományozott. Az elnökség ezuton fejezi ki a nagylelkűségért leghálásabb köszönetét.

Nyugtázás. A balogi ifjuság által folyó hó 1-én az orgonaalap javára tartott műkedvelői előadás alkalmával felülfizettek: Szepesházy Kálmán, Császár Károly, Kisgergely Barnabás, Czirbesz József, Kulik Gyula 10-10, N. N. és N. N. 1-1 koronát.

Vásáráthelyezés. Az alispán engedélyt adott, hogy a Sajógömör községben a f. é. február hó 15-én esedékes országos vásár ez évben kivételosen február hó 17-én tartassék meg.

Apolló-színház.

Mult szombaton és vasárnap az elmaradt Passiojáték helyett a „Quo vadis” nagyszabású film került bemutatásra élénk érdeklődés mellett.

A rimaszombati szőlőbirtokosság egy kerületi állást hirdet

a következő javadalmaszással: ugymint 1200 korona évi készpénzfizetést, lakást, 1 tohán és malasztartást, annak megfelelő kapáló és kaszáló területtel. Pályázó feyyverrel bányi tudó, erőteljes férfi legyen; lehetőleg családos ember. — Jelentkezések Vályi Ferencz borbélynál.

Ügyes varrónő

vállal kosztümöket, kabátokat és mindenféle modern ruhák készítését. Cím: Heimlich, Kossuth-utca 24. Ugyanott egy sütőt lila estélyi hársny ruha jutányos áron eladó.

Bérbeadó üzlethelyiség.

664. tan. szám. — Az Erzsébet-téren lévő pénzügyigazgatósági épületben az eddigi hatósági bolt 1919. évi márczius 1-től 3 évre bérbeadó.

Kikiáltási bérösszeg évi 800 korona. Bérbevevők zárt írásbeli ajánlataikat folyó hó 12-ik napjának déli 12 órájáig adhatják be a polgármesteri hivatalba. — Az ajánlatokhoz mellékelendő a 200 korona bántéppénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló elismervény.

Egyéb szerződési feltételek a polgármesteri hivatalban tudhatók meg.

A beérkező ajánlatok közül a városi tanács szabadon választhat és esetleg valamennyit is visszautasíthatja.

Rimaszombat, 1919. évi február hó 4-én.

Dr. Kovács, polgármester.

A helybeli kath. Olvasó-egylet udvarnokot keres.

Fizetés megegyezés szerint.

A Nyustyai Takarékpénztár R.-t.

1919. évi február hó 1-től az állandó betétek kamat-lábát 2¹/₂%-ra, az ideiglenes betétek kamat-lábát 1¹/₂%-ra szállítja le.

Nyustya, 1919. február hó 1-én.

Az igazgatóság.

Egészen új, kidolgozott vaddisznó bőr eladó özv. Marikovszky Géza-nénál Fereneci utca 12. sz. a.

Fogtechnikus tanuló.

Dr. Lusztig Sándor fogorvos műtermébe négy középiskolát végzett fiu fogtechnikus tanulóknak felvétetik.

Eladó téglá- és cserépgyártási telep

a vasútállomás tözsomszédságában, égető kemence és szárítókkal, kitűnő agyagminőséggel. Mertudható a kiadóhivatalnál. 2-2

A helybeli gőz- és kádfürdő

folyó hó 6-án csütörtökön teljes üzemmel megnyílt. Gőzfürdő napok férfiak részére: szombaton és vasárnap. Nők részére: péntek. Fürdési idő: reggel 8-tól — d. u. 4 óráig. Masször és tyukszemvágó rendelkezésre áll. 2-2

Fürdővezetőség.

Meghívó.

A Putnoki Takarékpénztár Részvénytársaság

t. részvényesei tisztelettel meghívataknak Putnokon, az intézet üzlethelyiségében 1919. évi február hó 19-én délután 1/2 12 órakor tartandó

évi rendes közgyűlésre,

mely a következő tárgysorozattal fog megtartatni:

1. A jegyzőkönyv hitelesítéssel megbízandó két részvényes választása

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1918 ik üzletévről, ennek kapcsán a zárszámadás bemutatása, a mérleg

megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

3. Három igazgatósági tag választása.

4. Alapszabályszerű indítványok tárgyalása.

Putnok, 1919. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

TARTOZIK

Mérleg-számla 1918. december 31.

KÖVETEL

Vagy on	Összeg		Főösszeg		Te her	Összeg		Főösszeg	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Készpénzkészlet	850064	32			Alaptőke	2000000	—		
Váltótárca	5079600	58			Tartalékalapok	1205209	08		
Jelzálogkölesönök	1752731	05			Betétek	10214579	74		
Kötvénykölesönök	89054	—			Hitelezők	149149	—		
Adóssok folyószámlán	4070697	75			Átengedményezett kölesönök	236103	13		
Értékpapír tárca	1779752	—			Átmeneti tételek	41355	04	13846395	99
Ingatlanok	335551	15			Tiszta nyereség			242710	21
Átmeneti tételek	131655	35	14089106	20					
								14089106	20

TARTOZIK

Veszteség-, nyereség-számla 1918. december 31.

KÖVETEL

Te her	Összeg		Főösszeg		Jövedelmek	Összeg		Főösszeg	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Külsőféle kamatok	409681	23			Különléle kamatok és egyéb bevételek	862777	66		
Fizetések, igazgatási kiadások, üzleti költségek	113977	98			Nyereség áthozat	8522	25	871299	91
Adók és illetékek	94930	49							
Leírt követelések	10000	—	628589	70					
Tiszta nyereség			242710	21					
								871299	91

Putnok, 1918. december 31.

Ervia Kalmán,

Gy. Farkas Gyula,

Hönsch Ede,

A könyvelésért: Steiner Lajos és Dobrovits Jenő.

Baán Bertalan, Benkő Jakab, Csizsar László, Fekete Ferencz, Fodor Gusztáv, Fodor Jenő, Gescheit István, Járdánházy Dénes, Molitörisz Zoltán, Payer János, Róth Herman, Simon József, Szofer Jenő, Tannenbaum Bernát, Tomory Endre, Dr. Ursány Gyula, Walthor Gyula igazgatósági tagok.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk: Putnok, 1919. január hó 22-én.

Tornay János elnök, Dr. Balogh Ákos, Blau József, Dautsch Gyula, Dr. Holländer Béla, Kühne Auer, Steinhausz Béla felügyelő-bizottsági tagok.